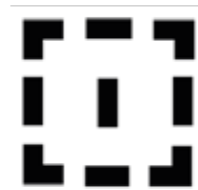

2021

Jaarplan **Passend Onderwijs**
en de relatie met jeugdhulp

Inleiding

Elk kind verdient de beste toekomst die het kan hebben, ongeacht afkomst, achtergrond, beperking of thuissituatie. De schooltijd is daarbij van onschatbare waarde. Samen met anderen ontdek je wie je bent, waar je interesses liggen, waar je goed in bent. Afgerond met een diploma als voorbereiding op een succesvolle toekomst. Kinderen hebben daar door omstandigheden soms extra aandacht of speciale begeleiding bij nodig. Dit wordt gerealiseerd binnen passend onderwijs.

Passend onderwijs wil zeggen dat elk kind onderwijs krijgt dat past bij zijn of haar mogelijkheden en kwaliteiten. De gemeenten Amsterdam en Diemen, de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen en de jeugdhulp werken samen om passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp te organiseren. Dat doen we vanuit de gezamenlijke werkagenda: 'De werkagenda Passend Onderwijs en de relatie met jeugdhulp 2019-2022'. De agenda is op hoofdlijnen geformuleerd, waarbij speerpunten zijn benoemd bij elk van de drie kernambities:

- maatwerk voor ieder kind
- thuisnabij onderwijs
- doorgaande lijnen

De ambities en doelstellingen van de werkagenda werken we gezamenlijk jaarlijks uit in een jaarplan, waarin we concrete acties afspreken en aangeven wie primair verantwoordelijk is voor de uitvoering van het actiepunt. Niet alle speerpunten uit de werkagenda komen in ieder jaarplan terug. Zo houden we de focus vast die de agenda brengt.

Voortschrijdend inzicht en ontwikkelingen maken dat er gedurende de looptijd van de werkagenda nieuwe speerpunten benoemd kunnen worden. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die van invloed zijn op de geformuleerde speerpunten. Zo heeft de coronacrisis impact op de punten die opgenomen waren in het vorig jaarplan, maar ook op de actiepunten in dit jaarplan.

Verder heeft er door een gewijzigde gemeentelijke opdracht aan de Ouder- en Kindteams (OKT), een wijziging in de focus plaatsvinden, maar het OKT blijft weliswaar in alle wijken aanwezig en de teams sluiten aan bij alle

scholen. Het OKT zal meer aanwezig zijn, daar waar ze het hardst nodig zijn in het kader van kansengelijkheid. Dit is ook in lijn met de in de werkagenda benoemde inzet van de professionals waar deze het hardst nodig zijn. Het OKT zal hierover in gesprek gaan en blijven met het onderwijs, hoe dit het beste voor jeugdigen en gezinnen uit kan werken.

Per 2021 koopt de gemeente Amsterdam de hoog-specialistische jeugdhulp opnieuw in. Vanaf dat moment wordt ook het samenspel binnen het nieuwe jeugdhulpstelsel herijkt om hiermee uitvoering te geven aan het principe van meer gebiedsgericht werken. Het gaat hierbij om het samenspel tussen alle betrokken partijen: (SO) scholen, jeugdhulpaanbieders, het OKT, gecertificeerde instellingen, huisartsen, etc. Afstemming tussen en jeugdhulp onderwijs – vooral in het kader van de specialistische jeugdhulp in het speciaal onderwijs (SJSO) – is hiervoor cruciaal om ervoor te zorgen dat beide beleidsgebieden elkaar versterken en er geen kinderen tussen de wal en het schip vallen. In zowel de visie van het onderwijs als van het gemeentebestuur wordt sterk ingezet op de leidende principes, hoog kwetsbare jongeren, nabij en normaliseren, preventie en matched care.

Ook in dit jaarplan is wederom zichtbaar gemaakt of een actie voor zowel de gemeente Amsterdam als Diemen geldt of voor één van de gemeenten. Beide samenwerkingsverbanden spannen zich in voor alle leerlingen op alle Amsterdamse scholen en scholen voor primair en voortgezet onderwijs in Diemen. Daarnaast is aan het einde van dit jaarplan een extra onderdeel 'Ondersteunende beleidsinitiatieven' toegevoegd. Hierin zijn enkele onderwerpen beschreven die continu onze aandacht verdienen of randvoorwaardelijk zijn voor de speerpunten van 2021.

Ambitie A

Maatwerk voor ieder kind

Legenda

- gemeente Amsterdam
- gemeente Diemen
- gemeente Amsterdam & Diemen

Werkagenda
Passend Onderwijs
en de relatie met
jeugdhulp

Jaarplan 2021

Speerpunt: Maatwerk in primair onderwijs

Trekker:
Samenwerkingsverband primair onderwijs en
gemeente Amsterdam

- We zetten robots in de klas in voor leerlingen die (nog) niet naar school willen, durven of kunnen. Steeds meer scholen zijn bekend met de mogelijkheid. De robots die zijn aangeschaft worden aan verschillende scholen uitgeleend. De resultaten zijn positief. Er is opnieuw behoefte aan uitbreiding hiervan. In 2021 breiden we daarom het aantal robots nog eens uit met drie.
- In 2021 loopt de samenwerking tussen twee SBO scholen in Zuidoost en MOC het Kabouterhuis door. Beide organisaties werken vanuit hun eigen expertise en bundelen dit samen om te komen tot (vooral preventieve) ondersteuning aan kind en ouder. Op twee SBO scholen in Zuidoost wordt samengewerkt met MOC het Kabouterhuis in het kader van gezinsbegeleiding, gespecialiseerde groepstraining en de begeleiding van de overstap van MOC 't Kabouterhuis naar het SBO.
- Na een eerste gesprek in 2019 tussen scholen, OKT, Samenwerkingsverband primair onderwijs Amsterdam-Diemen over de samenwerking OKT-scholen, is hier in 2020 zoveel als mogelijk onder de omstandigheden vervolg aan gegeven. Voor 2021 is het voornemen om dit te continueren:
  - Meerdere gesprekken tussen scholen en OKT over de gezamenlijke opgaven op wijk/straat- school- en gezinsniveau en hoe daarin samengewerkt kan worden.
  - Gemeente, OKT, schoolbesturen PO en Samenwerkingsverband primair onderwijs Amsterdam-Diemen bekijken of, en indien nodig, hoe gedifferentieerd de inzet van het OKT per wijk/school kan worden. De wijze waarop – ook in organisatievorm – wordt onderling besproken en afgestemd, binnen de mogelijkheden die er zijn, gelet op de gemeentelijke aanpak kansengelijkheid.
- Diemen zet in 2021 in op een betere afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Doel is om ervoor te zorgen dat ook bij kinderen met een complexe ondersteuningsvraag helder is voor welke hulp het samenwerkingsverband, de school en de gemeente verantwoordelijk is.

Speerpunt: Maatwerk in voortgezet onderwijs

Trekker:
Samenwerkingsverband voortgezet
onderwijs

- De afgelopen jaren was er budget voor zeer specifiek maatwerk beschikbaar dat besteed kon worden aan hulp voor niet-schoolgaande leerlingen, voor wie een oplossing buiten het onderwijs en buiten de jeugdhulp nodig was. Ondanks dat het de afgelopen jaren in een beperkt aantal situaties is ingezet, verwachten we dat zeer specifieke maatwerksituaties de komende tijd toch voor blijven komen. Dit ook omdat nog niet goed te overzien is wat de gevolgen zijn van de coronacrisis op sommige kinderen. Om ook voor deze kinderen een oplossing te vinden, houden we dit budget ook voor 2021 beschikbaar.
- Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen zet sterk in op preventie van schooluitval en voortijdig schoolverlaten. Een goed pedagogisch klimaat op school én de verbinding tussen de leefdomen 'thuis, straat en school' zijn daarbij van essentieel belang. Het Samenwerkingsverband ondersteunt scholen die beproefde werkwijzen gebruiken om hun pedagogisch klimaat te versterken.

Speerpunt: Werken aan kennisdeling

Trekker:
Divers

- Het Samenwerkingsverband primair onderwijs Amsterdam-Diemen en OKT organiseren drie keer de basistraining (3 bijeenkomsten per training) voor samenwerkende intern begeleiders en ouder- kind adviseurs. Het doel is de samenwerking en daarmee de ondersteuningsstructuur in de school te versterken. Ook de betrokken leerplichtambtenaren nemen deel aan één trainingsbijeenkomst. Daarnaast biedt de gemeente Amsterdam in samenwerking met het OKT een trainingsaanbod van PRO AGO voor intern begeleiders, ouder- en kindadviseurs en de aandachtsfunctionarissen KMHG: 'Samenwerken bij signalen van onveiligheid'.
- De gemeente Diemen gaat een bijeenkomst tussen het Brede HOED Team en onderwijs (interne begeleiders) beleggen om te verkennen en inventariseren, waar de behoeftes voor verbetering van de samenwerking liggen, om uiteindelijk meer maatwerk aan kinderen te kunnen bieden.
- In Amsterdam Zuidoost hebben schoolbesturen PO en SO in 2020 samengewerkt met betrokken partijen (o.a. voorschool, OKT) aan een pilot met als doel een gezamenlijk dekkend expertisenetwerk op te zetten. Bij de pilot staan de ontwikkeling en kansen van iedere leerling daarbij centraal. Vanuit het Amsterdamse landelijke Programma Transformatie Jeugd zijn er middelen beschikbaar gekomen, de pilot doorloopt tot en met december 2021. De opgedane kennis uit en de tussenresultaten van de pilot zullen gedeeld worden met scholen en andere partners binnen en buiten Zuidoost.
- Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen en de Ouder- en Kindteams nodigen elkaar zo veel mogelijk uit voor gezamenlijke kennisdeling. Voor 2021 wordt gezamenlijke kennisdeling rondom 'samenwerken aan een veilige school'. Tevens worden nieuwe thema's verkend. Doelgroep van de kennisdelingsactiviteiten zijn professionals uit het onderwijs en uit het OKT.
- Twee keer per jaar is er in het kader van de Specialistische Jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs (SJSO) een kennisdelingsmoment tussen alle partners die hierbij betrokken zijn. Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen organiseert dit.
- De pilot preventie verzuim met M@zl-aanpak in het primair onderwijs is in 2020 gestart. Echter, door de coronacrisis is de uitvoering hiervan vertraagd. Inmiddels is in het kernteam thuiszitters besloten de M@zl-aanpak met partner GGD aan de pilot toe te voegen waarmee de pilot inhoudelijk wordt versterkt.

Speerpunt: Dyslexiezorg

Trekker:
Samenwerkingsverband primair
onderwijs

- We monitoren ook in 2021 ons gezamenlijk project rond het preventief dyslexie-programma Bouw! Deze pilot loopt op 25 experimentele scholen en 19 controle scholen vanuit twee schoolbesturen. We volgen daarnaast de tussentijdse onderzoeksresultaten van PI-Research.
- De gemeente en het samenwerkingsverband primair onderwijs hebben een overeenkomst over de uitvoering van de poortwachtersfunctie dyslexie bij het samenwerkingsverband primair onderwijs tot 1 februari 2021. Aan het einde van schooljaar 2019-2020 is de uitoefening van deze functie door het samenwerkingsverband geëvalueerd. Tijdens de vaststelling van dit jaarplan zijn de gemeente en het samenwerkingsverband primair onderwijs nog in gesprek om de functie uit te breiden naar een coachende rol voor de periode hierna, voor een looptijd van 2 jaar.

Ambitie B

Thuisnabij onderwijs

Legenda

- gemeente Amsterdam
- gemeente Diemen
- gemeente Amsterdam & Diemen

Werkagenda
Passend Onderwijs
en de relatie met
jeugdhulp

Jaarplan 2021

Speerpunt:
Samenwerking speciaal en regulier
(voortgezet) onderwijs

Trekker:
Samenwerkingsverbanden primair en voortgezet
onderwijs

- Het Samenwerkingsverband primair onderwijs Amsterdam-Diemen en Speciaal (Basis) Onderwijs werken aan een aanpak waarbij het S(B)O haar expertise deelt met reguliere scholen passend bij de behoefte van reguliere scholen. In de eerste helft van 2020 is gestart met de voorbereiding van twee pilots in Zuidoost en in Nieuw-West. Door corona heeft de vormgeving van deze pilots vertraging opgelopen. Streven is dit project te versnellen in 2021 door in twee of drie andere regio's ook een pilot te starten en te werken aan de ontwikkeling van een expertisenetwerk.
- Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs werkt projectmatig aan de samenwerking en integratie van speciaal en regulier onderwijs. In 2021 vinden binnen dit project pilots plaats waarbij intensieve samenwerking tussen speciaal en regulier voortgezet onderwijs in de praktijk wordt gebracht. Op deze manier kunnen zoveel mogelijk leerlingen binnen het reguliere onderwijs blijven of daar kan blijven of daar terugkeren met het speciaal onderwijs als aanbieder van specialistische begeleiding op de locaties van de reguliere scholen.

Speerpunt:
Stimuleren en faciliteren van initiatieven

Trekker:
Divers

- Een kwartiermaker onderzoekt samen met enkele bestuurders van het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen de mogelijkheden om een integratieklas voor leerlingen met een verstandelijke beperking binnen het regulier voortgezet onderwijs op te zetten. Dit onderzoek gaat door in 2021.
- Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs biedt het traject LINK aan, waar thuiszittende leerlingen met angst- en stemmingsproblematiek dichtbij het regulier onderwijs kortdurend worden geholpen om hun schoolloopbaan weer te normaliseren.
- In 2020 heeft de gemeenteraad van Amsterdam het initiatiefvoorstel 'Samen Naar School in de stad' aangenomen. In 2021 zal de gemeente Amsterdam in afstemming met beide Samenwerkingsverbanden de eerste stappen zetten door een expertmeeting te organiseren, samen met de ouderorganisaties Leerzaam Amsterdam en stichting Malak.

Speerpunt:
Samenwerking en aansluiting nieuw
jeugdstelsel op het onderwijs

Trekker:
gemeente Amsterdam

- De gemeente Amsterdam, onderwijsinstellingen (en kernpartners) worden allen betrokken als het gaat om de aansluiting van de specialistische jeugdhulp op het onderwijs, zowel regulier als SJSO. De overleggen over inhoud, proces en visie zijn in 2020 opgestart waarbij het gaat om het gehele jeugdstelsel en de aansluiting op het onderwijs.
- Er volgt een gedeelde analyse van waar de inzet van de jeugdhulp op scholen hardst nodig is, op basis van de laatste inzichten van de Amsterdamse staat van het Primair Onderwijs.

Ambitie C

Doorgaande lijnen

Legenda

- gemeente Amsterdam
- gemeente Diemen
- gemeente Amsterdam & Diemen

Werkagenda
Passend Onderwijs
en de relatie met
jeugdhulp

Jaarplan 2021

Speerpunt:

Versterken van de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs voor zorgleerlingen

Trekker:

Samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs

- Het verbeterplan 'versterken van de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs' kent zeven verbeterlijnen. Alle zeven programmalijnen zullen ook in 2021 worden uitgevoerd. Daarbij vragen in 2021 de grote bijeenkomsten en voorlichting door corona om een gewijzigde aanpak. Dit zal veelal digitaal en online, bijvoorbeeld via webinars plaatsvinden. Onlinegespreksvoering vraagt andere vaardigheden van leerkrachten en intern begeleiders met een veel directere vorm van communicatie. We willen leerkrachten de mogelijkheid bieden in kleine groepen met een acteur in een korte training zich hierop voor te bereiden.

Speerpunt:

Analyse schoolwisselaars

Trekker:

Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs

- Jaarlijks wisselt in het voortgezet onderwijs circa 5% van de leerlingen van school. Scholen plaatsen de meeste leerlingen na onderling overleg, maar elk schooljaar ontvangt het Samenwerkingsverband na de zomervakantie tientallen aanmeldingen van leerlingen die om verschillende redenen niet op een school zijn geplaatst. In 2020 heeft het Samenwerkingsverband op verzoek van de scholen een digitale tool ontwikkeld om informatie uit te wisselen over de aantallen onderwijsplekken die scholen zoeken voor hun leerlingen (vraag) en de aantallen onderwijsplekken die scholen nog beschikbaar hebben (aanbod). De komende jaren wil het Samenwerkingsverband het gebruik van een (meer geavanceerde) tool voor het uitwisselen van informatie over onderwijsplekken borgen.

Speerpunt:

Overdracht voorschool/kinderopvang naar primair onderwijs

Trekker:

gemeenten Amsterdam en Diemen

- Het SWV PO heeft in 2020 een handreiking zorgplicht ontwikkeld zowel bedoeld voor scholen PO, SBO en SO. In 2021 wordt een analyse uitgevoerd om meer zicht te krijgen op omstandigheden (knelpunten) bij de overstap van de voorschoolse fase naar school, voor jonge kinderen (4-5 jarigen) met een (complexe) ondersteuningsvraag. een vervroegde procedure voor schoolwisselaars en de mogelijkheden deze digitaal te ondersteunen.
- In Diemen wordt de overgang van de voorschoolse fase naar de basisschool versterkt. Samen met de ketenpartners wordt een eenduidige werkwijze ontwikkeld voor kinderen met een (mogelijke) ondersteuningsvraag. Het doel is dat alle kinderen met een (mogelijke) ondersteuningsvraag warm worden overgedragen en dat deze kinderen op de basisschool starten met de juiste ondersteuning.

Ondersteunende beleidsinitiatieven

In dit deel worden beleidsinitiatieven opgenoemd die ondersteunend zijn aan de uitvoering van de werkagenda of die raken aan de thema's uit de werkagenda.

Onderwijshuisvestingsconsequenties

Initiatieven die aansluiten bij de drie ambities kunnen leiden tot andere huisvestingsvragen en wordt steeds nagaan of deze passen binnen de huisvestingsverordening. Waar initiatieven duidelijk de doelstellingen van de gemeente ondersteunen zoeken we binnen of buiten de verordening een passende oplossing. Wanneer structureel een gefundeerde andere vraag naar onderwijsruimte ontstaat dan waar de verordening in voorziet, zullen we deze aanpassen volgens de formele weg.

Samenwerking met de lerarenopleidingen op het gebied van passend onderwijs.

Deze samenwerking is gericht op het inventariseren van de aandacht en plaats van passend onderwijs in de curricula van de lerarenopleidingen van de HvA, UvA, VU (en eventueel Breitner en de ALO). De HvA voert in 2021 een pilot uit met een gezamenlijke minor 'passend onderwijs en jeugdhulp van de tweedegraads lerarenopleidingen en de opleiding pedagogiek. Het Samenwerkingsverband zit in het klankbord voor deze pilot. Daarnaast geven onderwijsadviseurs gastcolleges passend onderwijs aan lerarenopleidingen van de HvA en organiseren zij werkbezoeken voor aankomende leraren.